

Referat af Dialogmødet tirsdag den 8. december kl. 15:00 – 17:00.

Dagsorden:

- 1. Velkomst og status for den bibliometriske forskningsindikator ved Inge Mærkedahl.**
- 2. Rektorerens holdning ved Jens Oddershede.**
- 3. Indikatorens fortsatte udvikling ved Jørgen Søndergaard.**
- 4. Oplæg ved faggruppeformænd**
 - Anne-Marie Mai – Faggruppe 11.
 - Jacob Stoustrup – Faggruppe 39.
- 5. Dialog mellem faggrupperne, Styregruppen og Fagligt Udvalg.**
- 6. Opsamling ved Inge Mærkedahl.**

8. januar 2010

1. Velkomst og status for den bibliometriske forskningsindikator ved Inge Mærkedahl.

Inge Mærkedahl bød faggrupperne velkommen til dialogmødet. Formålet med mødet er at orientere om arbejdet med indikatoren og følge op på de forbehold, som faggrupperne har haft over for den bibliometriske forskningsindikator.

Inge Mærkedahl brugte desuden lejligheden til at takke på vegne af Styregruppen for det store arbejde, som faggrupperne har haft med placeringsprocessen og niveauinddelingen af faggruppernes tidsskrifter.

Inge Mærkedahl opridsede den politiske aftale for den bibliometriske forskningsindikator. De 5 partier i globaliseringskredsen har indgået en aftale, hvori den bibliometriske forskningsindikator skal indgå som en ny parameter i fordelingen af nye basismidler til universiteterne. Indikatoren vil det første år fordele 10 pct. af de nye forskningsmidler i modellen, men vil efter 3 år udgøre 25 pct. Efter de 3 år skal modellen evalueres og drøftes i forligskredsen.

Den politiske aftale forudsætter, at danske og udenlandske bogudgivelser får samme vilkår. Niveauinddelingen af forlag er midlertidig suspenderet, men på sigt skal der findes løsninger for, at bogudgivelser og antologibidrag kan niveauinddeles.

Claus Emmeches henvendelse til FI vedrørende faggruppernes forbehold overfor indikatoren og processen for dets tilblivelse peger i mange retninger. Flere faggrupper påpeger, at datagrundlaget for niveauinddelingen af tidsskrifterne er mangelfuld. Ligeledes mener flere faggrupper, at effekten af indikatoren ikke er undersøgt nok. Inge Mærkedahl oplyste, at FI anerkender behovet for et bedre datagrundlag og arbejder for at få dette. Endelig vil effekten af indikatoren også blive gennemgået årligt, når forligskredsen mødes for at drøfte indikatoren.

2. Rektorerens holdning ved Jens Oddershede.

Jens Oddershede indledte med at give udtryk for, at rektorerne kommer med et åbent sind til mødet for at diskutere de problemer og misforståelser, der er opstået i processen, og for at finde fremadrettede løsninger.

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**
Bredgade 40
1260 København K
Telefon 3544 6200
Telefax 3544 6201
E-post fi@fi.dk
Netsted www.fi.dk
CVR-nr. 1991 8440

Sagsnr. 07-020539
Dok nr. 1185237
Side 1/5

Overordnet er Styregruppen af den holdning, at det ikke er nok at fordele forskningsmidler efter den gamle fordelingsmodel, der indeholdte nøgletal for uddannelse, ph.d. og eksterne midler. Den bibliometriske forskningsindikator inddrager forskningen i fordelingsmodellen, især til gavn for humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning, som vil blive mere synlig i modellen.

Der er dog problemer, som skal løses, eksempelvis skal publiceringskanaler på dansk kunne komme på det højeste niveau.

Rektorerne bakker op om den bibliometriske fordelingsindikator, da de ikke kan se en alternativ metode at inddrage forskningen på i en fordelingsmodel. Men rektorerne er åbne overfor at modellen løbende bliver revideret.

3. Indikatorens fortsatte udvikling ved Jørgen Søndergaard.

Fagligt Udvalg takkede for faggruppernes seriøse og konstruktive arbejdsindsats i årets løb. Proces for placering og niveauinddeling af tidsskrifter er færdig, og der er skabt en foreløbig løsning for forlag.

Fremadrettet skal den bibliometriske forskningsindikator forbedres. I 2010 arbejdes der på:

- Udbedring af verdensproduktionstal som kan give et bedre grundlag for niveauinddeling af tidsskrifterne.
- Web facilitet til indberetning af nye tidsskrifter og forlag.
- Grundlaget for lokalreglen og niveauinddelingen af forlag forbedres.
- Udarbejdelse af løsninger for oprettelse af bogserier.
- Pilotprojekt for conferenceproceedings uden ISSN. Når pilotprojektet er gennemført, vil der træffes en beslutning om, hvorvidt der skal udformes en konferencedatabase.
- Ændringer af faggruppestrukturen for faggrupper, som måtte ønske dette. Den foreløbige tilbagemelding fra faggrupperne er, at der ikke findes et behov for sammenlægninger.
- Retningslinjer vedrørende habilitet for ledende redaktører af tidsskrifter og bogserier. Faggruppemedlemmer bør ikke repræsenteres af medlemmer, som er hovedredaktører på tidsskrifter og bogserier.
- Retningslinjer for niveauinddeling af tidsskrifter. Alle faggrupper skal principielt niveauindele deres tidsskrifter ved brug af verdensproduktionen. For faggrupper der er meget dansk orienterede i deres forskning, kan der søges dispensation fra den generelle regel. De skal dog være opmærksomme på, at de ikke nominerer mere end 20 pct. af dansk forskning til niveau 2.

For den fremadrettede proces vil Fagligt Udvalg arbejde på, at der gives tilstrækkelig tid til faggrupperne for placering og niveauinddeling af tidsskrifter. Ligeledes skal der arbejdes på at kvalitetssikre de indtastede data ude på universiteterne gennem vejledning til institutioner og forskere.

Faggruppernes tidsplan for 2010 vil være:

- 5. marts: Deadline for indrapportering af nye tidsskrifter og forlag.
- 3. maj: Stormøde for faggrupperne vedr. bogserieløsning og tidsskrifternes niveauinddeling.
- 15. september: Deadline for niveauinddeling.

- 28. september – 27. november: Dialog mellem Fagligt Udvalg og faggrupperne vedr. niveauinddelingen af tidsskrifter.
- 8. november – 12. november: Høring af faggruppernes niveauinddeling.
- 15. november: Proces for niveauinddeling af tidsskrifter afsluttes.

4. Oplæg ved faggruppeformænd

4.a Oplæg ved faggruppeformand Anne-Marie Mai (faggruppe Nordisk Literatur og sprog)

Anne-Marie Mai inddelte sine vurderinger i positive, bekymrende og negative momenter.

Processen.

- Positive momenter: Udviklingen af indikatoren har øget fagmiljøets opmærksomhed for fagfællebedømmelse og internationalisering.
- Bekymrende momenter: processen har været præget af hovsaløsninger. Store dele af de humanistiske udgivelser tæller ikke med i modellen; eksempelvis redaktionsarbejde, anmeldelser, udstillinger m.m.
- Negative momenter: Teknisk betinget rod og manglende forståelse og tilid mellem faggrupper og styrelse.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Side 3/5

Foreløbig status.

- Positive momenter: Det er godt, at forskningen tæller med i fordelingsmodellen.
- Bekymrende momenter: Der mangler tidsskrifter på listerne, der er ikke fundet nogen ideel løsning for forlagene, manglende kommunikation med faggruppernes bagland, og der er brug for bedre erfaringsudveksling med kollegaer i udlandet omkring bibliometriske forhold.
- Negative momenter: Vægtningen af monografier og antologibidrag er for lav, forskningen på dansk opfattes som en besværlig undtagelse og indikatoren vil være negativ adfærdsregulerende på fagområdets unge forskere.

Fremadrettet bør det sikres, at de negative effekter mindskes mest muligt, således at det ikke medfører ødelæggende ændringer i forskningsarbejdet og muligheden for at tiltrække nye forskere til faget.

4.b Oplæg ved faggruppeformand Jacob Stoustrup (faggruppe Elektronik, elektroteknik)

Fagområdet er meget bredt i sit indhold. Processen med placering og niveauinddeling af tidsskrifterne har været svær. Da faggruppen spænder meget bredt fra små specialer til store tværfaglige tidsskrifter og konferencer, har det været svær at niveauinddele tidsskrifterne. Faggruppen valgte, at kanaler med stor verdensproduktion blev sat til niveau 1, alle konferencer blev sat til niveau 1 og alle andre tidsskrifter med høj impact blev sat til niveau 2.

Den forventede positive adfærdsregulerende effekt ved indførelsen af en autoritetsliste for fagområder vil være:

- Fokusering på at flytte publikationsaktiviteten fra konferencer til tidsskrifter.
- Fokusering på synlighed ved ikke kun at publicere i snævre kanaler.

Autoritetslistens forventede negative adfærdsregulerende effekt vil være:

- Manglende dansk deltagelse ved centrale konferencer.
- Manglende synlighed i centrale specialtidsskrifter.
- Potentiel underprioritering af bibliometrisk marginaliserede del- og tværgående områder.

Ved Aalborg Universitet har der i en årrække været arbejdet med målstyring blandt andet ved brug af bibliometri. Fra og med 2010 vil den bibliometriske forskningsindikator indgå i en økonomisk målstyring ved TEK/ NAT og SUND på Aalborg Universitet.

5. Dialog mellem faggrupperne, Styregruppen og Fagligt Udvalg.

Faggrupperne stillede spørgsmål til Styregruppen og Fagligt Udvalg i følgende emner:

Indførslen af hovedområdepuljer betyder, at indikatorens point vil have forskellig værdi for hvert hovedområde. Kan det tænkes at Styregruppen ophæver hovedområde inddelingen, så de tildelte point får ens værdi?

Rektorerne støtter ikke, at der omfordeles ressourcer mellem hovedområderne, da det kan betyde, at der eksempelvis flyttes midler fra tørre til våde fag. Målet er at sammenholde fagområder med ens publikationstradition for derved at undgå, at ændringer i modellen uhensigtsmæssigt kan flytte point mellem hovedområderne.

Efterfølgende blev der udtrykt ønske om fra salen, at rektorerne meldte mere tydeligt ud, hvordan de så på hovedområdepuljerne og hvordan indikatoren skulle bruges, så ingen kunne være i tvivl.

Det ønske blev modtaget positivt af rektorerne, og det vil enten fremgå af Danske Universiteters eller FIs hjemmeside snarligt.

Nogle faggrupper ønsker at tidsskrifterne skal inddeles i flere niveauer, da der er store kvalitative forskelle indenfor niveau 2 tidsskrifter. Kan tidsskrifternes niveauinddeling ikke tage udgangspunkt i citationsrelaterede nøgletal som eksempelvis journal impact factorer? Derudover kan man forestille sig flere niveauer indenfor gruppen af niveau 2 tidsskrifter?

Hvis en faggruppe ønsker at niveauinddele sine tidsskrifter ved brug af journal impact factor, må de gerne det. Med hensyn til introduktionen af flere niveauer er det ikke noget Styregruppen foreløbig vil gøre, da to niveauer kan håndteres på nuværende tidspunkt.

Styregruppen opfordres til, at faggrupper lægges sammen og at der ved niveauinddelingen tages udgangspunkt i forskningskategorier, som defineret i ISI Web of Sciences.

Rektorerne støtter en omstrukturering af faggrupperne, hvis de ønsker dette. Det kan ikke udelukkes, at en omstrukturering af faggrupperne godt tage kan udgangspunkt i forskningskategorier, som defineret af ISI Web of Sciences.

Styregruppen opfordres til at komme med en præcis vejledning i, hvad der er en videnskabelig publikation?

Fagligt Udvalg er allerede i gang med at definere retningslinjer for hvad en videnskabelig publikation er. Definitionen vil være bred, idet den skal dække alle faggrupper.

Hvad sker der med tildelingen af point når der samarbejdes med udenlandske forskere?

Modellen tildeler point efter antal forfattere, men kun point tildelt lokale forfattere indgår i modellen. Point tildelt en udenlandsk forfatter forsvinder ud af modellen, og de modtager dermed ikke midler.

Det blev pointeret, at det er en makroøvelse, som skal fordele midler til universiteterne. Modellen bør ikke bruges på lavere organisatorisk niveau, da det vil skævvride forskningen. Eksempelvis honorerer modellen ikke anmeldelser og redigeringsarbejde, som er vigtig for det humanistiske område. Ligeledes vil modellen presse dansk som levende forskningssprog.

Styregruppen har ikke tænkt sig at bruge indikatoren på de lavere organisatoriske niveauer. Det er universiteternes ledelse, der har ansvaret for at udvikle forskningen ved universiteterne, og den skal ikke styres af en forskningsindikator.

Styregruppen pointerede, at modellen er ikke statisk og løbende vil blive revideret. Hvis det viser sig, at elementer ved modellen er uhensigtsmæssigt adfærdregulerende må der naturligvis arbejdes på at finde bedre løsninger.

Der blev rejst spørgsmål til om modellen ikke kan blive suppleret med citationer. Umiddelbart er der ikke tanker om det på nuværende tidspunkt. Men både Styregruppen og Fagligt Udvalg er opmærksomme på, at ønsket er tilstede fra nogle faggrupper, men mener ikke, at det kan indarbejdes som det ser ud nu.

6. Opsamling ved Inge Mærkedahl.

Inge Mærkedahl opsummerede kort mødet. Med indførelsen af den bibliometriske forskningsindikator er fordelingsmodellen blevet bedre, idet den nu omfatter institutionernes forskningsindsats. Men modellen kan blive endnu bedre. Det fremadrettede arbejde skal tage højde for de forbehold, som faggrupperne har. Med introduktionen af bedre verdensproduktionstal og bogserier vil indikatoren med tiden blive bedre.

På vegne af FI, Styregruppen og Fagligt Udvalg takkede Inge Mærkedahl for et godt og konstruktivt møde. FI vil bestræbe sig på at leve op til faggruppernes tilid, så det fremadrettede arbejde med indikatoren kan komme godt ind i det nye år.